**Raadsvoorstel**
Openbaar

**Onderwerp**
Raadsvoorstel Sturingsinformatie bij de Stadsbegroting en Stadsrekening

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Opsteller** | Coen Arentz | **Datum voorstel** | 1 juni 2023 |
| **Programma** | Bestuur & Middelen | **Status** | Openbaar |
| **Portefeuillehouder** | drs. H.M.F. Bruls | | |

---

**Samenvatting**
In dit initiatiefraadsvoorstel stellen we de sturingsinformatie vast die de raad in deze bestuursperiode wil gebruiken om te sturen op de doelen in de programmabegroting en de overstijgende thema's.

---

**Voorstel**
1. De sturingsinformatie voor de 12 programma's en de twee overstijgende thema's zoals opgenomen in de bijlage vast te stellen en deze waar mogelijk op te nemen vanaf de Stadsbegroting en Stadsrekening 2024 ;
2. Het college te verzoeken om vóór de begroting 2025 met voorstellen te komen om de ontbrekende sturingsinformatie aan te vullen zoals uitgewerkt in dit voorstel en in de bijlage; en de raad te informeren over de wijze van uitwerking.
3. Het college de opdracht te geven de set indicatoren na 2 jaar te evalueren, en deze evaluatie te delen met de raad.

**Aanleiding**
In artikel 212 van de Gemeentewet en in onze financiële verordening is vastgelegd dat de raad aan het begin van een nieuwe bestuursperiode besluit over een programmastructuur. De raad heeft op 13 juli 2022 deze programmastructuur vastgesteld. Daarbij hebben we eveneens geconstateerd dat de programmastructuur niet af is zonder goede sturingsinformatie. Wij willen immers in de eerste plaats sturen op relevante gegevens die iets zeggen over de effecten van beleid en over de staat van onze stad.
De sturingsinformatie kan de raad en het college helpen om het goede gesprek met elkaar te voeren: doen we nog de goede dingen in de stad en doen we die dingen goed? Daarbij is het belangrijk dat we ons blijven realiseren dat niet alles maakbaar en door ons beïnvloedbaar is en dat ontwikkelingen in cijfers ook niet altijd (direct) in verband te brengen zijn met ons handelen.

Verder hebben we ook met elkaar geconstateerd dat enkele belangrijke opgaven in deze bestuursperiode per definitie programma- overstijgend zijn en daarom niet in de programmastructuur te 'vangen'. We stellen daarom voor om voor de twee opgaven Duurzaamheid en Burgerparticipatie, aanvullend op de programma's, een set sturingsinformatie in de begroting vast te stellen.

*Werkwijze*

De auditcommissie van de gemeenteraad fungeerde als kartrekker van het proces om te komen tot deze lijst met indicatoren; en heeft dit voorstel in de periode tussen oktober 2022 en mei 2023 in een aantal bijeenkomsten gedegen voorbereid samen met fractiespecialisten vanuit alle raadsfracties. Een tweetal werksessies in maart en april jl. was daar onderdeel van. Bij beide sessies zijn ook medewerkers van bureau Onderzoek & Statistiek betrokken geweest; zij hebben daarbij erg goed werk geleverd door het meedenken in de werkgroepen. In de tweede sessie in april zijn ambtelijk deskundigen op het gebied van beleid aanwezig geweest voor input en reflectie bij het opstellen van de conceptlijst indicatoren. Op 17 mei is de lijst in een werksessie voor de eerste keer besproken met een vertegenwoordiging van het college (de wethouder financiën) en is de lijst definitief gemaakt. Vervolgens is dit raadsvoorstel opgesteld en aangeboden aan raad en college. Het college wordt in de gelegenheid gesteld een reactie te geven op het voorstel (en de lijst met indicatoren) voordat het voorstel wordt vastgesteld in de besluitronde van 12 juli as.

**Beoogde impact**

De raad wil met deze sturingsinformatie de volgende effecten bereiken:

- De raad stuurt op hoofdlijnen en benoemt dus een beperkt aantal strategische indicatoren per programma of thema waar hij informatie op wil ontvangen. Verdiepende informatie en indicatoren is terug te vinden in bijv. beleidsnota's en dashboards; uiteraard is er ook behoefte aan meer dynamische en gedetailleerde informatie, bijvoorbeeld als er nieuw beleid wordt ontwikkeld of om de voortgang van vastgesteld beleid te monitoren. Deze kan worden opgenomen in specifieke beleidsnota's en rapportages.
- Regelmatige actualisatie van de gekozen indicatoren. Het komt nu te vaak voor dat indicatoren slechts eenmaal per bestuursperiode worden geactualiseerd. We maken als raad afspraken met het college over de implementatie, opvolging, en evaluatie. We houden onszelf als raad en het college daaraan én we bespreken de indicatoren regelmatig, zodat het geen dode letter wordt. De auditcommissie nodigt een vertegenwoordiging van het college graag uit om hierover in gesprek te gaan in de tweede helft van 2023.
- Zicht op de ontwikkeling van Nijmegen in verhouding tot vergelijkbare gemeenten in Nederland. Dat houdt in dat indicatoren waar mogelijk te benchmarken zijn, en dat (grote) verschillen tussen steden worden geduid.
  De indicatoren passen bij de doelenbomen; de teksten moeten hierop aansluiten en niet andersom. Het gaat dus niet alleen om een keuze voor indicatoren, maar ook om een werkelijk andere opzet van de jaarrekening, zoals al vaker benadrukt.

**Argumenten**

Bij het benoemen van de sturingsinformatie hebben we de volgende uitgangspunten bij de indicatoren gehanteerd om onze beoogde doelstellingen te bereiken:

- de indicatoren zeggen iets over de ontwikkeling op de belangrijke doelstellingen in een programma;
- De indicator is **relevant**. wat zegt het de raad als het cijfer verandert? Valt er op bij te sturen als dat wenselijk is?

- de indicatoren houden rekening met de rollen van de raad[1];
- **Need to know**, en geen nice to know
- **Beschikbaar** (of eenvoudig beschikbaar te maken) en zo actueel mogelijk op te nemen
- **goed uit te leggen**, duidelijk omschreven
- **Robuust**: met vaste regelmaat te meten, en over langere periode te meten. Ook is het van belang dat ze eens per 2 jaar gemeten kunnen worden.
- Waar mogelijk te **benchmarken** met vaste, vergelijkbare steden

**Kanttekeningen**
geen

**Financiën**
Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

**Vervolg**
*Presentatie van de sturingsinformatie*
Na besluitvorming zal de sturingsinformatie op onderstaande wijze worden opgenomen in de Stadsbegroting 2024-2027:

- de indicatoren worden in overzichtelijke dashboards gepresenteerd; het verzoek aan het college is om een voorstel te doen voor de vorm, wijze waarop en de plek waar dit het beste kan.
- voor elke indicator wordt een tijdreeks opgenomen die - afhankelijk van de beschikbaarheid - maximaal 10 jaar teruggaat.
- Bij de cijfers waarvoor stedenvergelijking mogelijk is, wordt het gemiddelde voor onze vaste set van benchmarksteden opgenomen. Die set ziet er als volgt uit en is conform aan de set uit de vorige bestuursperiode: zeven kennissteden (studentensteden) met tussen de 120.000 en 230.000 inwoners (Eindhoven, Enschede, Groningen, Leiden, Maastricht, Nijmegen en Tilburg) en Arnhem (stad van vergelijkbare omvang nabij Nijmegen).
- Waar nodig wordt een toelichting en/of kanttekeningen opgenomen (uitleg abstracte indicatoren; kanttekeningen over bijvoorbeeld de betrouwbaarheid. Dit geldt in het bijzonder voor indicatoren met een stedenbenchmark, omdat daar nog wel eens grote verschillen optreden.
- Bij de dashboards worden links geplaatst naar de Stads- en Wijkmonitor en andere relevante sites, waar aanvullende en achtergrondinformatie gevonden kan worden.

*Duurzaamheid en Burgerparticipatie worden gepresenteerd als aparte thema's*
De raad wil dat de sturingsinformatie op de twee overstijgende thema's Duurzaamheid en Burgerparticipatie niet onder één van de 12 programma wordt gepresenteerd, maar dat deze thema's duidelijk herkenbaar als aparte overzichten in de jaarstukken worden opgenomen. Het zijn immers niet voor niets programma-overstijgende thema's.
Daarbij kan bij de sturingsinformatie op deze thema's uiteraard verwezen worden naar de diverse programma's voor relevante achtergrondinformatie, zodat zo min mogelijk dubbeling ontstaat.

---

*Werkwijze bij nog niet beschikbare indicatoren*
Tijdens de werksessie bleek dat het voor sommige onderwerpen complex was om tot een goede indicator te komen. Concreet vragen we het college om nog te komen met een voorstel voor drie indicatoren voor onze stad:

- Indicator die iets zegt over hittestress/beschaduwing (mogelijk per wijk of stadsdeel)
- Indicator die iets zegt over de biodiversiteit
- Indicator die iets zegt over de krapte op de arbeidsmarkt

Verder geldt voor een enkele indicator dat deze nog niet beschikbaar is, of nader onderzoek vergt om tot een juiste formulering te komen. We vragen het college om te onderzoeken op welke wijze aan de vraag van de raad tegemoet kan worden gekomen.

De raad verzoekt het college om in ieder geval vóór (maar waar mogelijk eerder) het voorbereiden van de stadsbegroting 2025 met voorstellen te komen, zodat de nieuwe indicatoren daarin meegenomen kunnen worden.

*Evaluatie na twee jaar*
De raad verzoekt het college om na 2 jaar een evaluatie uit te voeren en deze naar de raad te sturen. De raad kan dan bezien of de indicatoren bijdragen aan de sturing en controle door de raad, of de benchmark met andere steden zinvolle informatie oplevert en of de raad de informatie voldoende benut.

**Bijlagen**

1. Overzicht van de sturingsinformatie per programma en voor de twee overstijgende thema's Duurzaamheid en Burgerparticipatie